

„България – твоето място за професионална реализация?“

Анна-Мария Арнаудова

Една от най-често дискутираните теми последните няколко години е именно професионалната реализация на по-младото поколение в България. Един от най-често задаваните въпроси е защо толкова млади българи заминават и опитват да се реализират отвъд границите на нашата държава? Надали ще бъде намерен еднозначен отговор на този въпрос, но в следващите редове ще изложа моето мнение относно това до колко е възможно да се реализираш професионално в България.

Липсата на мотивация е от водещите фактори за напускане на страната и търсене на нови възможности за реализация в чужбина. Причините са много и тясно свързани една с друга, но според мен основната е невъзможността за реализация поради липса на трудов стаж, както и не практически насоченото образование. Все по-често се сблъсквам с млади хора, към които смея да включа и себе си, които са принудени да работят нещо странично и различно от това, за което са учили или това, което желаят. Не им се дава възможност защото са прекалено млади и нямат опит на подобна позиция. От друга страна бизнесът се оплаква от недостиг на квалифицирани кадри, но в същото време критериите, на които трябва да отговаряме са прекалено завишени. Голяма част от нас биват недооценени и следователно търсят своите шансове за реализация в чужбина. Тази тенденция, която се наблюдава последните години, а именно все по-големия брой хора, напуснали страната, може да бъде променена чрез въвеждането на системи за по-ефикасна комуникация между бизнеса и образователните институции.

И тук основен е въпросът дали образованието в България е приобщаващо и има ли връзка с пазара на труда? Също така дали кадрите, които излизат от висшите учебни заведения могат да бъдат в полза на бизнеса? Истината е, че между учебните заведения и бизнеса, както казах, липсва комуникация. Но в същото време образованието, което получаваме не е практически насочено. Това са два проблема, които са взаимно свързани и водят до прекъсване на връзката бизнес – пазар на труда. Решението на този проблем

трябва да започне с промяна в образователната система, трябва да бъдат въведени повече практически полезни дисциплини, които да допълват теоретичните. А в същото време е необходимо да се изгради и система във висшите учебни заведения, подпомагаща намирането на работа. За тази цел те трябва да гарантират качеството на кадрите, които излизат, за да може да се изгради и връзката на доверие между бизнеса и пазара на труда.

Друг фактор, който влияе върху решението за професионална реализация в България или чужбина е образователната система. За да бъдат мотивирани все по-млади хора да търсят своите възможности тук, то е належащо да бъде променена цялостната идея за това какво трябва да ни дава образованието. Смятам, че ако се дава възможност още в ранна възраст да имаме шанса да насочим вниманието си върху онези неща, които са ни интересни, или дори, за които сме мечтали като малки, то знанията, които ще натрупаме през годините ще бъдат в много по-голяма полза за нас и за бизнеса, отколкото ако сме принудени да следваме строго очертани граници.

Бизнесът от своя страна също заема важно място в избора за реализация в страната. Недоверието от страна на работодателите е основната причина за липса на мотивация. Вследствие на прекъснатата връзка между бизнеса и образователната система не се дава шанс на по-младите хора да се реализират професионално в тяхната област. Смятам че все повече компании и държавни институции трябва да се включат в образователния процес като цяло. С това имам предвид във висшите учебни заведения да бъдат обучавани кадри, от които бизнеса има реална нужда. Това е първата крачка към изграждането на доверието и би подпомогнало подобряване ефикасността на образованието в България и би съдействало на бизнеса в подбора си на качествени кадри.

В заключение бих искала да отбележа, че изборът за професионална реализация в България е пряко свързан с образователната система и бизнеса като цяло. Ако бъде променен образователния процес, то бизнесът би имал по-голямо доверие в младите хора, и би им дал по-голям шанс за професионална реализация в България.